

ואיהו דזכה במציאה קנה לה, אי אקדים בה לחברה. והאי איהו דקודשא בריה הוא אחזי לכל עלמא, שתא אלפי שנין וחד חרוב. ואחזי דבכל אלף קדמאה שולטנותה חסד.

בארף תנינא שולטנותה גבורה דרין בתרין דרגין גבורים וחסידים. ואלף תליתאה שולטנותה למהוי דרא דילה אנשי אמת. אלף רביעאה שולטנותה נצח. ואלף חמישאה שולטנותה הוד, והוו עתידים למהוי דרין דלהו נביאים.

ארף שתיתאה צדיק יסוד עולם. ואם חס ושלום באתר דדרגא דילהון מחיב לון למהוי צדיקים ואנון רשעים, פאלו עברין עמוד צדיק יסוד עולם מעלמא, וחזרין עלמא לתהו ובהו, ושלט עליהו באתר דצדיק, סמאל הרשע.

אוף הכי אם דרין דנצח והוד רשיעיא באתר דנביאי האמת, שליטין נביאי השקר. ואם דרא דאמת לא מתנהגין ביה באמת, אסתלק מניהו אמת ושלטא עליהו שקר. ואם דרין דגבורה לאו גבורה עומדים בפריץ, אסתלק מניהו גבורה ושלטא נוכראה עליהו, ואחד ירדף אלף ושנים יניסו רבבה. ואם דרא דחסידים לא מתנהגי בחסידות. שליט עליהו גזלן וגזיל לון.

והאי איהו דאחזי לאדם כל דרין ופרנסין דילהון. אם זכין דרין לאתנהגא אבתרייהו, קדשא בריה הוא מתנהג בהון בהווא דרגא טבא. ואם לאו מתנהג בהון כפום עובדייהו בדרגא בישא. ובגין דא. (איכה ג לח) מפי עליון לא תצא הרעות והטוב.

ובבב דרא יהיב לון הטוב והרע כפום דרגא דדרא. ורזא דמלה (דברים ל טו) ראה נתתי

שהתנאשו הפעלים ממנה, וזה שזכה במציאה קנה אותה, אם הקדים בה את חברו. וזהו שהקדוש ברוך הוא מראה לכל העולם ששת אלפי שנים ואחד חרב, והראה שבכל האלף הראשון שלטונו החסד.

בארף השני שלטונו גבורה, שדרים בשתי דרגות - גבורים וחסידים, ובארף השלישי שלטונו להיות דורו אנשי אמת. האלף הרביעי שלטונו נצח, והאלף החמישי שלטונו הוד, והיו עתידים להיות דורות נביאים.

הארף הששי צדיק יסוד עולם. ואם חס ושלום במקום שדרגתם מחיבת אותם להיות צדיקים והם רשעים, פאלו העבירו עמוד הצדיק יסוד עולם מן העולם, ומחזירים את העולם לתהו ובהו, ושולט עליהם במקום הצדיק סמאל הרשע.

אף כן אם הדורות של נצח והוד הם רשעים במקום נביאי האמת - שולטים נביאי השקר. ואם דור שאמת לא מנהיגים בו באמת - מסתלקת מהם האמת, ושולט עליהם השקר. ואם לדורות הגבורה אין גבורה עומדים בפריץ - מסתלקת מהם הגבורה ושולט עליהם זר. ואחד ירדף אלף ושנים יניסו רבבה. ואם דור של חסידים לא מתנהגים בחסידות, שולט עליהם גולן שגול אותם.

וזהו שהראה לאדם כל הדורות והמנהיגים שלהם. אם זכאים הדורות ללכת אחריהם, הקדוש ברוך הוא מתנהג בהם באותה מדרגה טובה. ואם לא - מתנהג אדם לפי מעשיהם, במדרגה רעה. ומשום זה, (איכה ג) מפי עליון לא תצא הרעות והטוב. ובבב דור נותן להם הטוב והרע

לפי מדרגת הדור. וסוד הדב"ר - (דברים ד) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. וזהו שכתוב בתורה כל הדורות שיהיו עתידים להיות, אם זכו להתנהג.

והראיה לו פרנסים מצד של יצר הטוב, ופרנסים מצד של יצר הרע. אם זכו להנהיגה של פרנסים של יצר הטוב, מטה אותם כלפי חסד או גבורה, או אמת, או נביאים, או צדיק יסוד עולם, כפי השלטון של כל מדרגה. ואם מתנהגים בפרנסים רעים מצד של הרע, הקדוש ברוך הוא ידון אותם במדות רעות, בהפך של מדרגות טובות. וזהו שמראה להם פרנסים רשעים וצדיקים שכל דור. ולא שנאמר שגזר הקדוש ברוך הוא על הדורות להיות צדיקים או רשעים.

מיד ששמע המנוחה הקדושה ורבי יוסי דברים אלו, השתטחו לפניו אותו הזקן ואמרו, כעת התגלו דברים על ברוך. ולא נמצאה קשיה בעולם בשאלה זו. מיד עף אותו זקן. אמר המנוחה הקדושה, ודאי אדם הראשון היה אותו זקן, שאין פמזהו בכל הבריות בחכמה, ואין מדרגה של בן אדם בעולם כמדרגתו, [וכי איד] שהוא קודם לכל הבריות. כך דמותו קודמת לכל הבריות.

(עכ"מ)

כך גם פננדם למטה, שנים עשר שבטים עומדים סביב המשכן בגן הזה, כל אחד מהם במקום הראוי לו. וכנגד הדרגה הזו עשה שלמה למטה ים שעומד על שנים עשר בקר, שלשה פונים צפונה, ושלשה פונים דרום, ושלשה פונים דרום, ושלשה פונים

מזרח, ושלשה פונים מערב. ומה הטעם נקראת הדרגה הזו למעלה ים?

אלא משום שהצדיק ההוא שממלא את הים הזה נקרא יום. זהו שכתוב ויקרא אליהם לאור

לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. והאי איהו דכתיב באורייתא. כל דרין דיהוון עתידים למהוי, אם זכו לאתנהגא. ואחזי ליה פרנסים מסטרא דיצור הטוב. ופרנסים מסטרא דיצור הרע. אי זכו

לאתנהגא בפרנסין דיצור הטוב. מטה לון כלפי חסד, או גבורה, או אמת, או נביאים, או צדיק יסוד עולם, כפום שלטנותיה דכל דרגא, ואם מתנהגין בפרנסין בישיין מסטרא דרע, קדשא בריה הוא ידון לון במדות בישיין. בהפוכא דדרגין טבין. והאי איהו דאחזי לון פרנסים רשעים וצדיקים דכל דרא. ולא דאתמר דגזר קדשא בריה הוא על דרין למהוי צדיקים או רשעים.

מיד דשמע בוצינא קדישא ורבי יוסי מלין אלין. אשתטחו קמיה הההוא סבא, ואמרו כען אתגליין מלין על בירורא. ולא אשתפח קושיא בעלמא בהאי שאילתא, מיד פרח ההוא סבא, אמר בוצינא קדישא, ודאי אדם קדמאה הוה האי סבא, דלית פנותיה בכל ברין בחכמתא, ולית דרגא דבר נש בעלמא פדרגיה, (וכי חיי) דאיהו אקדים לכל ברין. הכי דיוקניה אקדים לכל ברין. (עכ"מ).

כך גם פן לקבלהוון לתתא. י"ב שבטין קימין סחרני משפנא בהאי גוונא, כל חד מניהו בדוכתא דאתחזי ליה. ולקבל האי דרגא עבד שלמה לתתא ים עומד על שנים עשר בקר, ושלשה פונים צפונה, ושלשה פונים דרום, וג' פונים מזרח, וג' פונים מערב. והאי דרגא לעלא, מאי טעמא אקרי ים.

אלא בגין דההוא צדיק דאמלי להאי ים, אקרי

יום, וכתוב אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה. והוא מאיר בסוד של וא"ו של השם הקדוש, ואותו היום בסוד של כח השם הקדוש, שבו ממלא את הים הזה שנקרא ה"א התחתונה של השם הקדוש. זהו שכתוב כל הנחלים הלכים אל הים. וכל זה הדרגה של צדיק, משום שכל התפנוקים יוצאים ממנו.

מה זה הנחלים? אלו חמש הדרגות שעמו, שהולכים לים למלא אותו. והדרגה הזו נקראת פת שבע. וכשמאיר הצדיק הזה לדרגה הזו שנקראת שבעה שבועות שבע פעמים, אז גם העולם התחתון הדרגה הזו שנקראת הלכנה ששולטת בלילה. שנת הלכנה כמה גדולה? שלש מאות ששים וחמשה ימים, וארבעים ותשעה שבועות מהם פנגד הדרגה הזו של הים שלמעלה שיהא מקבלת ממנו.

נשארו שנים עשר ימים פנגד שנים עשר שבטים המקיפים את היום הזה לשמר את משמרת המשכן, והכל כפי להראות הכח העליון. ועל זה כתוב כל הנקרא בשמי, זו דרגת הצדיק שהוא מאיר בפת של שמו הקדוש. זהו שכתוב ולכבודי בראתיו, זה ים החכמה שנקרא פבוד.

יצרתיו, זה סוד של היום למטה שהוא פנגד כל שלמעלה. אף עשיתיו, זו הלכנה שלמטה. ועל זה כתוב יוצר אור ובורא חשך, הדרגה של השמש והלכנה. אז פשמתחברים, עושה שלום במרומיו, ואז שלום לעולם. זהו שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. ואז היחוד למעלה והיחוד למטה, שלום למעלה ושלום למטה, שנאמר שלום שלום לרחוק ולקרוב.

הוא דכתוב ויקרא אלהים לאור יום. וכתוב אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה. והוא נהיר ברזא דוא"ו דשמא קדישא. והוא יום ברזא דחילא דשמא קדישא, דבה אמלי להאי ים דאקרי ה"א תתאה דשמא קדישא. הדיא הוא דכתוב כל הנחלים הלכים אל הים. וכל דיא דרגא דצדיק בגין דכל תפנוקין מנה נפקין.

מאי הנחלים, אליו חמש דרגין דעמה הולכים אל הים לממלי ליה. והאי דרגא אקרי פת שבע. וכד נהיר האי צדיק להאי דרגא דאקרי צדק, להאי דרגא דאקרי שבעה שבועין שבעה זמנין, פדין עלמא תתאה נמי האי דרגא דאקרי סיהרא דשלטא בליליא, שנת הלכנה כמה סגי שנ"ה יומין וארבעין ותשע שבועין, מנהון לקבל האי דרגא דים דלעלא, דאיהי מקבלא מנה.

אשתארו י"ב יומין לקבל י"ב שבטין דסחרני האי יומא, למטר מטרת משפנא וכלא לאחזאה חילא עלאה. ועל דיא פתיב כל הנקרא בשמי, דיא דרגא דצדיק, דאיהו נהיר בחילא דשמה קדישא, הדיא הוא דכתוב ולכבודי בראתיו, דיא ימא דחכמתא דאקרי פבוד.

יצרתיו דיא רזא דיום לתתא דאיהו לקבל כל דלעלא. אף עשיתיו דיא סיהרא דלתתא. ועל דיא פתיב יוצר אור ובורא חשך, דרגא דשמשא וסיהרא. פדין פד אתחברו עשה שלום במרומיו, וכדין שלמא לעלמא. הדיא הוא דכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. וכדין יחודא לעלא ויחודא לתתא שלמא לעלא ושלמא לתתא. שנאמר שלום שלום לרחוק ולקרוב. (דף קמב ע"ב).